ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (πρώτο τμήμα)

της 2ας Ιουνίου 2005 *

Στην υπόθεση C-266/03,

με αντικείμενο προσφυγή του άρθρου 226 ΕΚ λόγω παραβάσεως, ασκηθείσα στις 18 Ιουνίου 2003,

Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη από την C. Schmidt και τον W. Wils, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

προσφεύγουσα,

κατά

Μεγάλου Δουκάτου του Λουξεμβούργου, εκπροσωπούμενου από τον S. Schreiner, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

καθού,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γαλλική.

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πρώτο τμήμα),

συγκείμενο από τους P. Jann, πρόεδρο τμήματος, R. Silva de Lapuerta (εισηγήτρια), K. Lenaerts, S. von Bahr και K. Schiemann, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: P. Léger
γραμματέας: R. Grass

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 25ης Νοεμβρίου 2004,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Με το δικόγραφο της προσφυγής της, η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων ζητεί από το Δικαστήριο να αναγνωρίσει ότι το Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου, έχοντας μονομερώς διαπραγματευθεί, συνάψει, κυρώσει και θέσει σε ισχύ και έχοντας αρνηθεί να καταγγείλει

— τη συμφωνία μεταξύ της Κυβερνήσεως του Μεγάλου Δουκάτου του Λουξεμβούργου και της Κυβερνήσεως της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Τσεχίας και της Σλοβακίας, σχετικά με τις μεταφορές διά πλωτής οδού, η οποία υπογράφηκε στο Λουξεμβούργο στις 30 Δεκεμβρίου 1992 (*Mémorial* A 1994, σ. 579),

— τη συμφωνία μεταξύ της Κυβερνήσεως του Μεγάλου Δουκάτου του Λουξεμβούργου και της Κυβερνήσεως της Ρουμανίας, σχετικά με τις μεταφορές διά πλωτής οδού, η οποία υπογράφηκε στο Βουκουρέστι στις 10 Νοεμβρίου 1993 (*Mémorial* A 1995, σ. 13), και

— τη συμφωνία μεταξύ της Κυβερνήσεως του Μεγάλου Δουκάτου του Λουξεμβούργου και της Κυβερνήσεως της Δημοκρατίας της Πολωνίας στον τομέα της εσωτερικής ναυσιπλοΐας, η οποία υπογράφηκε στο Λουξεμβούργο στις 9 Μαρτίου 1994 (*Mémorial* A 1995, σ. 1570),

παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από το άρθρο 10 ΕΚ, από τον κανονισμό (ΕΟΚ) 3921/91 του Συμβουλίου, της 16ης Δεκεμβρίου 1991, για τον καθορισμό των όρων αποδοχής των μεταφορέων των μη εγκατεστημένων σε κράτος μέλος στις εθνικές πλωτές του μεταφορές επιβατών ή εμπορευμάτων (ΕΕ L 373, σ. 1), και από τον κανονισμό (ΕΚ) 1356/96 του Συμβουλίου, της 8ης Ιουλίου 1996, σχετικά με τους κοινούς κανόνες που εφαρμόζονται στις μεταφορές εμπορευμάτων ή προσώπων μέσω εσωτερικών πλωτών οδών μεταξύ των κρατών μελών, ενόψει της καθιέρωσης στις μεταφορές αυτές της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών (ΕΕ L 175, p. 7).

Το νομικό πλαίσιο

Η κοινοτική κανονιστική ρύθμιση

Οι διατάξεις της Συνθήκης ΕΚ

2 Το άρθρο 10 ΕΚ ορίζει τα εξής:

«Τα κράτη μέλη λαμβάνουν κάθε γενικό ή ειδικό μέτρο κατάλληλο να εξασφαλίσει την εκπλήρωση των υποχρεώσεων που απορρέουν από την παρούσα Συνθήκη ή προκύπτουν από πράξεις των οργάνων της Κοινότητας. Διευκολύνουν την Κοινότητα στην εκτέλεση της αποστολής της.

Απέχουν από κάθε μέτρο που δύναται να θέσει σε κίνδυνο την πραγματοποίηση των σκοπών της παρούσας Συνθήκης.»

3 Ως προς τον τομέα των μεταφορών, το άρθρο 70 ΕΚ ορίζει ότι τα κράτη μέλη επιδιώκουν την επίτευξη των σκοπών της Συνθήκης στο πλαίσιο κοινής πολιτικής.

4 Το άρθρο 71, παράγραφος 1, ΕΚ ορίζει:

«Για την εφαρμογή του άρθρου 70 και λαμβάνοντας υπόψη την ιδιομορφία των μεταφορών, το Συμβούλιο, αποφασίζοντας με τη διαδικασία του άρθρου 251 και μετά από διαβούλευση με την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών, θεσπίζει:

α) κοινούς κανόνες εφαρμοστέους στις διεθνείς μεταφορές που εκτελούνται από ή προς την επικράτεια ενός κράτους μέλους ή που διέρχονται από την επικράτεια ενός ή περισσοτέρων κρατών μελών·

β) τους όρους υπό τους οποίους γίνονται δεκτοί στις εθνικές μεταφορές ενός κράτους μέλους μεταφορείς μη εγκατεστημένοι σ' αυτό·

γ) μέτρα για τη βελτίωση της ασφάλειας των μεταφορών·

δ) κάθε άλλη χρήσιμη διάταξη.»

5 Βάσει της τελευταίας αυτής διατάξεως, το Συμβούλιο εξέδωσε τους κανονισμούς 3921/91 και 1356/96.

Ο κανονισμός 3921/91

6 Κατά την τρίτη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού 3921/91, πρέπει να επιτρέπεται στους μη εγκατεστημένους στο κράτος μέλος μεταφορείς η εκτέλεση εσωτερικών μεταφορών εμπορευμάτων ή προσώπων διά πλωτής οδού υπό τους ίδιους όρους που το συγκεκριμένο κράτος μέλος επιβάλλει στους δικούς του μεταφορείς.

7 Προς τούτο, το άρθρο 1, πρώτο εδάφιο, του κανονισμού αυτού ορίζει ότι, από 1ης Ιανουαρίου 1993, επιτρέπεται σε κάθε μεταφορέα εμπορευμάτων ή επιβατών διά πλωτής οδού η εκτέλεση εσωτερικών μεταφορών εμπορευμάτων ή επιβατών διά πλωτής οδού για λογαριασμό τρίτου εντός κράτους μέλους διαφορετικού από αυτό στο οποίο είναι εγκατεστημένος, πρακτική καλούμενη «ενδομεταφορά», υπό τον όρο ότι ο μεταφορέας είναι εγκατεστημένος σε κράτος μέλος σύμφωνα με τη νομοθεσία του κράτους αυτού και έχει, εφόσον απαιτείται, στο εν λόγω κράτος μέλος άδεια να εκτελεί διεθνείς μεταφορές εμπορευμάτων ή προσώπων διά πλωτής οδού. Το δεύτερο εδάφιο του ιδίου άρθρου ορίζει ότι, εφόσον ο μεταφορέας πληροί τους όρους αυτούς, μπορεί να ασκεί προσωρινά δραστηριότητες ενδομεταφορών εντός του συγκεκριμένου κράτους μέλους, χωρίς να διαθέτει στο κράτος αυτό έδρα ή άλλη εγκατάσταση.

8 Επιπλέον το άρθρο 2, παράγραφος 1, του ιδίου κανονισμού ορίζει ότι, προκειμένου να του επιτραπεί η εκτέλεση ενδομεταφορών, ο μεταφορέας μπορεί να χρησιμοποιεί μόνον πλοία ανήκοντα σε φυσικά πρόσωπα τα οποία έχουν την κατοικία τους σε κράτος μέλος καθώς και την ιθαγένεια κράτους μέλους ή σε νομικά πρόσωπα τα

οποία έχουν την έδρα τους σε κράτος μέλος και ανήκουν κατά πλειοψηφία σε υπηκόους των κρατών μελών.

9 Τέλος, κατά το άρθρο 6 του κανονισμού 3921/91, οι διατάξεις του κανονισμού αυτού δεν θίγουν τα δικαιώματα που πηγάζουν από την αναθεωρημένη σύμβαση για τη ναυσιπλοΐα του Ρήνου, η οποία υπογράφηκε στο Mannheim στις 17 Οκτωβρίου 1868 (στο εξής: σύμβαση του Mannheim).

Ο κανονισμός 1356/96

10 Όπως προκύπτει από τον τίτλο και από τη δεύτερη αιτιολογική του σκέψη, ο κανονισμός 1356/96 έχει ως σκοπό την πραγμάτωση της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών στον τομέα των πλωτών μεταφορών εμπορευμάτων ή προσώπων μεταξύ των κρατών μελών, με την κατάργηση όλων των περιορισμών που επιβάλλονται στους παρέχοντες υπηρεσίες λόγω της ιθαγένειάς τους ή του γεγονότος ότι είναι εγκατεστημένοι σε κράτος μέλος διαφορετικό από εκείνο εντός του οποίου πρέπει να παρασχεθεί η υπηρεσία.

11 Τα άρθρα 1 και 2 του κανονισμού αυτού προβλέπουν ότι επιτρέπεται σε κάθε μεταφορέα εμπορευμάτων ή προσώπων διά πλωτής οδού η εκτέλεση μεταφορικών εργασιών μεταξύ και διάμεσου των κρατών μελών, αδιακρίτως της ιθαγένειας ή του τόπου εγκαταστάσεώς του. Το άρθρο 2 ορίζει επίσης τις προϋποθέσεις χορηγήσεως αυτής της δυνατότητας.

12 Κατά το άρθρο 3 του ιδίου κανονισμού, οι διατάξεις του «δεν θίγουν τα υπάρχοντα δικαιώματα για μεταφορείς τρίτων χωρών που απορρέουν από την αναθεωρημένη

σύμβαση ναυσιπλοΐας στον Ρήνο (σύμβαση του Mannheim), τη σύμβαση ναυσιπλοΐας στον Δούναβη (σύμβαση του Βελιγραδίου), ούτε τα δικαιώματα που απορρέουν από τις διεθνείς υποχρεώσεις της Κοινότητας».

Οι διμερείς συμφωνίες που συνήψε το Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου

13 Οι τρεις διμερείς συμφωνίες που μνημονεύονται στη σκέψη 1 της παρούσας αποφάσεως (στο εξής: επίμαχες διμερείς συμφωνίες) περιλαμβάνουν διατάξεις σχετικές με τις μεταφορές προσώπων και εμπορευμάτων διά πλωτής οδού μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών, καθώς και σχετικές με την αμοιβαία χρήση των πλωτών οδών των μερών αυτών.

14 Οι συμφωνίες αυτές προβλέπουν, μεταξύ άλλων, ότι οι μεταφορές προσώπων ή εμπορευμάτων από πλοία του ενός συμβαλλομένου μεταξύ δύο λιμένων του αντισυμβαλλομένου (ενδομεταφορές) προϋποθέτουν ειδική άδεια των αρμοδίων αρχών του κράτους αυτού και ότι τα πλοία του ενός συμβαλλομένου μπορούν να εκτελούν μεταφορές προσώπων ή εμπορευμάτων μεταξύ των λιμένων του αντισυμβαλλομένου και των λιμένων τρίτου προς τις συμφωνίες αυτές κράτους (διακίνηση με τις τρίτες χώρες) στις περιπτώσεις που καθορίζουν οι αρμόδιες αρχές των συμβαλλόμενων αυτών μερών.

15 Οι συμφωνίες αυτές κυρώθηκαν από το Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου, αντιστοίχως, με νόμους της 10ης Απριλίου 1994, της 6ης Ιανουαρίου 1995 και της 24ης Ιουλίου 1995 και τέθηκαν σε ισχύ την 6η Ιουνίου 1994, την 3η Φεβρουαρίου 1995 και την 1η Οκτωβρίου 1995.

Το ιστορικό της διαφοράς και η προ της ασκήσεως της προσφυγής διαδικασία

16 Στις 28 Ιουνίου 1991, η Επιτροπή υπέβαλε στο Συμβούλιο εισήγηση για απόφαση σχετική με την έναρξη διαπραγματεύσεων για τη σύναψη πολυμερούς συμφωνίας μεταξύ της Κοινότητας και των τρίτων χωρών στον τομέα των πλωτών μεταφορών επιβατών και εμπορευμάτων.

17 Με απόφαση της 7ης Δεκεμβρίου 1992, το Συμβούλιο «εξουσιοδότησε την Επιτροπή να διαπραγματευθεί πολυμερή συμφωνία σχετικά με τους κανόνες που ισχύουν για τις εσωτερικές πλωτές μεταφορές εμπορευμάτων και επιβατών μεταξύ της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας και της Πολωνίας και των συμβαλλομένων κρατών της Σύμβασης του Δουνάβεως (Ουγγαρίας, Τσεχοσλοβακίας, Ρουμανίας, Βουλγαρίας, πρώην ΕΣΣΔ, πρώην Γιουγκοσλαβίας και Αυστρίας)».

18 Κατόπιν της αποφάσεως αυτής του Συμβουλίου, η Επιτροπή, με έγγραφο της 24ης Απριλίου 1993, ζήτησε από διάφορα κράτη μέλη, μεταξύ των οποίων και το Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου, «να απόσχουν από οποιαδήποτε πρωτοβουλία δυνάμενη να θέσει σε κίνδυνο την ομαλή πορεία των διαπραγματεύσεων που είχαν αρχίσει σε κοινοτικό επίπεδο και, ειδικότερα, να μην προβούν στην κύρωση των συμφωνιών που είχαν ήδη μονογραφεί ή υπογραφεί, ούτε στην έναρξη νέων διαπραγματεύσεων στον τομέα της εσωτερικής ναυσιπλοΐας με τις χώρες της κεντρικής και ανατολικής Ευρώπης».

19 Στις 8 Απριλίου 1994, το Συμβούλιο αποφάσισε ότι προτεραιότητα έπρεπε να δοθεί στην ολοκλήρωση των διαπραγματεύσεων με την Τσεχική Δημοκρατία, τη Δημοκρατία της Ουγγαρίας, τη Δημοκρατία της Πολωνίας και τη Σλοβακική Δημοκρατία.

20 Η Επιτροπή, εκτιμώντας ότι η Κυβέρνηση του Λουξεμβούργου, συνεχίζοντας τις διαπραγματεύσεις και κινώντας τη διαδικασία κοινοβουλευτικής εγκρίσεως των επίμαχων διμερών συμφωνιών, είχε παραβεί τις διατάξεις του άρθρου 5 της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρου 10 ΕΚ), με νέο έγγραφο που απέστειλε στις 12 Απριλίου 1994, επανέλαβε το αίτημά της και κάλεσε την εν λόγω κυβέρνηση να μην προχωρήσει στην ανταλλαγή των πράξεων κυρώσεως.

21 Οι πολυμερείς διαπραγματεύσεις που διεξήγαγε η Επιτροπή είχαν ως έκβαση τη μονογραφή, στις 5 Αυγούστου 1996, ενός σχεδίου πολυμερούς συμφωνίας, βάσει του οποίου η Επιτροπή υπέβαλε στο Συμβούλιο, στις 13 Δεκεμβρίου 1996, πρόταση αποφάσεως σχετικής με τη σύναψη συμφωνίας καθορίζουσας τους όρους των εμπορευματικών και επιβατικών μεταφορών διά πλωτής οδού μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, αφενός, και της Τσεχικής Δημοκρατίας, της Δημοκρατίας της Πολωνίας και της Σλοβακικής Δημοκρατίας, αφετέρου.

22 Εντούτοις, η Κοινότητα δεν έχει, έως σήμερα, συνάψει καμία πολυμερή συμφωνία με τις εν λόγω χώρες.

23 Η Επιτροπή, έχοντας πληροφορηθεί την έναρξη ισχύος των διμερών συμφωνιών, κίνησε τη διαδικασία διαπιστώσεως παραβάσεως του άρθρου 226 ΕΚ. Αφού κάλεσε το Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου να υποβάλει τις παρατηρήσεις του, η Επιτροπή απηύθυνε, στις 28 Φεβρουαρίου 2000, αιτιολογημένη γνώμη με την οποία κάλεσε το εν λόγω κράτος μέλος να λάβει τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να συμμορφωθεί προς την αιτιολογημένη αυτή γνώμη εντός προθεσμίας δύο μηνών από της κοινοποιήσεώς της.

24 Η Επιτροπή, εκτιμώντας ότι η κατάσταση εξακολουθούσε να μην είναι ικανοποιητική, αποφάσισε να ασκήσει την παρούσα προσφυγή.

Επί της προσφυγής

25 Προς στήριξη της προσφυγής της, η Επιτροπή διατυπώνει τρεις αιτιάσεις. Καταρχάς, η Επιτροπή προσάπτει στο Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου παραβίαση της αποκλειστικής εξωτερικής αρμοδιότητας της Κοινότητας κατά την έννοια της αποφάσεως της 31ης Μαρτίου 1971, 22/70, Επιτροπή κατά Συμβουλίου, αποκαλούμενης AETR (Συλλογή τόμος 1969-1971, σ. 729). Η δεύτερη αιτίαση αντλείται από παράβαση του άρθρου 10 ΕΚ. Με την τρίτη αιτίαση η Επιτροπή υποστηρίζει ότι οι επίμαχες διμερείς συμφωνίες είναι ασυμβίβαστες με τον κανονισμό 1356/96.

Επί της πρώτης αιτιάσεως, που αντλείται από παραβίαση της αποκλειστικής εξωτερικής αρμοδιότητας της Κοινότητας

Επιχειρηματολογία των διαδίκων

26 Με την πρώτη της αιτίαση, η Επιτροπή υποστηρίζει ότι το Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου, έχοντας διαπραγματευθεί, συνάψει, κυρώσει και θέσει σε ισχύ τις επίμαχες διμερείς συμφωνίες, παραβίασε την αποκλειστική αρμοδιότητα της Κοινότητας κατά την έννοια της προπαρατεθείσας αποφάσεως AETR. Συγκεκριμένα, κατά την Επιτροπή, οι συμφωνίες αυτές θίγουν τους κοινούς κανόνες που υιοθέτησε η Κοινότητα με τον κανονισμό 3921/91.

27 Ειδικότερα, η Επιτροπή εκτιμά ότι οι επίμαχες διμερείς συμφωνίες, επιτρέποντας, κατόπιν ειδικής άδειας, στους μεταφορείς των συγκεκριμένων τρίτων χωρών την πρόσβαση στις ενδομεταφορές του Λουξεμβούργου, θίγουν τους κοινούς κανόνες

του κανονισμού 3921/91, καθόσον οι κανόνες αυτοί εναρμονίζουν πλήρως, από 1ης Ιανουαρίου 1993, τους όρους περί ενδομεταφοράς στα κράτη μέλη της Κοινότητας. Συνεπώς, κατά την Επιτροπή, το Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου, διατηρώντας το δικαίωμα να χορηγεί μονομερώς δικαιώματα προσβάσεως στους μεταφορείς τρίτων, εκτός Κοινότητας, χωρών, παραβίασε την αποκλειστική εξωτερική αρμοδιότητα της Κοινότητας.

28 Η Επιτροπή υποστηρίζει, συναφώς, ότι ο κανονισμός 3921/91 δεν αφορά μόνον τους κοινοτικούς μεταφορείς, αλλά και τους μεταφορείς τρίτων χωρών, εφόσον το άρθρο 6 του εν λόγω κανονισμού αναγνωρίζει τα δικαιώματα προσβάσεως που έχουν οι Ελβετοί μεταφορείς δυνάμει της συμβάσεως του Mannheim.

29 Κατά την Κυβέρνηση του Λουξεμβούργου, η σύναψη των επίμαχων διμερών συμφωνιών ανταποκρίνεται σε μια διττή ανάγκη. Αφενός, αποσκοπεί στην αποφυγή κάθε διακρίσεως μεταξύ των μεταφορέων του Λουξεμβούργου και των μεταφορέων άλλων κρατών μελών και, αφετέρου, είναι αναγκαία για την αποκατάσταση του νομικού κενού που δημιουργήθηκε στις σχέσεις με τις χώρες της κεντρικής και ανατολικής Ευρώπης λόγω της απουσίας μιας πολυμερούς συμφωνίας, σε κοινοτικό επίπεδο, στον τομέα της ποτάμιας ναυσιπλοΐας. Επιπλέον, κατά την Κυβέρνηση του Λουξεμβούργου, εν αναμονή της συνάψεως μιας τέτοιας συμφωνίας, η Κοινότητα δεν είχε το δικαίωμα να απαγορεύσει στα κράτη μέλη της τη σύναψη προσωρινών διμερών συμφωνιών.

30 Εξάλλου, όπως υποστηρίζει η εν λόγω κυβέρνηση, ο κανονισμός 3921/91 αφορά αποκλειστικά τα κράτη μέλη της Κοινότητας και όχι τις τρίτες χώρες.

31 Η Κυβέρνηση του Λουξεμβούργου επισημαίνει επίσης ότι η αποδοχή μη εγκατεστημένων μεταφορέων στις ενδομεταφορές του Λουξεμβούργου προϋποθέτει άδεια του υπουργού μεταφορών του Λουξεμβούργου και ότι μια τέτοια άδεια ουδέποτε έχει χορηγηθεί.

32 Επιπλέον, κατά την Κυβέρνηση του Λουξεμβούργου, από 1ης Μαΐου 2004, ημερομηνίας προσχωρήσεως στην Ευρωπαϊκή Ένωση της Τσεχικής Δημοκρατίας, της Δημοκρατίας της Πολωνίας και της Σλοβακικής Δημοκρατίας, οι επίμαχες διμερείς συμφωνίες απολλύουν πλήρως τη νομική τους ισχύ.

33 Τέλος, η Κυβέρνηση του Λουξεμβούργου ισχυρίζεται ότι, κατά την ημερομηνία ασκήσεως της παρούσας προσφυγής, το Μεγάλο Δουκάτου του Λουξεμβούργου αποτελούσε το μόνο κράτος μέλος κατά του οποίου η Επιτροπή είχε ασκήσει προσφυγή λόγω παραβάσεως, μολονότι άλλα κράτη μέλη είχαν επίσης συνάψει και κυρώσει διμερείς συμφωνίες με τρίτες χώρες στον τομέα της ποτάμιας ναυσιπλοΐας.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

34 Το επιχείρημα της Κυβερνήσεως του Λουξεμβούργου που βασίζεται στο γεγονός ότι, μολονότι άλλα κράτη μέλη συνήψαν επίσης διμερείς συμφωνίες με τρίτες χώρες στον τομέα της ποτάμιας ναυσιπλοΐας, η Επιτροπή άσκησε μόνο μία προσφυγή πρέπει εκ προοιμίου να απορριφθεί.

35 Συγκεκριμένα, επιβάλλεται να υπομνησθεί ότι, αφενός, στο πλαίσιο του συστήματος που καθιερώνεται με το άρθρο 226 ΕΚ, η Επιτροπή διαθέτει διακριτική ευχέρεια για την άσκηση προσφυγής λόγω παραβάσεως και η εκτίμηση της σκοπιμότητας ασκήσεως της προσφυγής αυτής δεν εναπόκειται στο Δικαστήριο (απόφαση της 10ης Μαΐου 2001, C-152/98, Επιτροπή κατά Κάτω Χωρών, Συλλογή 2001, σ. I-3463, σκέψη 20), και ότι, αφετέρου, ένα κράτος μέλος δεν μπορεί επ' ουδενί να επικαλεστεί, προκειμένου να δικαιολογήσει τη δική του παράβαση, την αρχή της αμοιβαιότητας και να προβάλει ισχυρισμό περί ενδεχόμενης παραβιάσεως της Συνθήκης εκ μέρους άλλου κράτους μέλους (αποφάσεις της 14ης Φεβρουαρίου 1984, 325/82, Επιτροπή κατά Γερμανίας, Συλλογή 1984, σ. 777, σκέψη 11, και της 13ης Φεβρουαρίου 2003, C-131/01, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλογή 2003, σ. I-1659, σκέψη 46).

36 Πρέπει, ομοίως, να υπομνησθεί ότι, κατά πάγια νομολογία, η ύπαρξη παραβάσεως πρέπει να εκτιμάται σε συνάρτηση με την κατάσταση του κράτους μέλους όπως αυτή είχε κατά τη λήξη της ταχθείσας με την αιτιολογημένη γνώμη προθεσμίας και ότι οι εν συνεχεία επελθούσες μεταβολές δεν μπορούν να ληφθούν υπόψη από το Δικαστήριο (βλ., μεταξύ άλλων, απόφαση της 11ης Οκτωβρίου 2001, C-110/00, Επιτροπή κατά Αυστρίας, Συλλογή 2001, σ. I-7545, σκέψη 13).

37 Εν προκειμένω, όμως, η ταχθείσα με την αιτιολογημένη γνώμη προθεσμία εξέπνευσε στις 28 Απριλίου 2000, και, ως εκ τούτου, η προσχώρηση της Τσεχικής Δημοκρατίας, της Δημοκρατίας της Πολωνίας και της Σλοβακικής Δημοκρατίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση δεν ασκεί επιρροή στην παρούσα υπόθεση.

38 Επομένως, το Δικαστήριο πρέπει να αποφανθεί επί του ισχυρισμού περί υπάρξεως αποκλειστικής εξωτερικής αρμοδιότητας της Κοινότητας κατά την έννοια της προπαρατεθείσας αποφάσεως AETR.

39 Μολονότι η Συνθήκη δεν απονέμει ρητώς στην Κοινότητα εξωτερική αρμοδιότητα στον τομέα των μεταφορών διά πλωτής οδού, τα άρθρα 71, παράγραφος 1, και 80, παράγραφος 1, ΕΚ προβλέπουν εξουσία δράσεως της Κοινότητας στον εν λόγω τομέα.

40 Με τις σκέψεις 16 έως 18 και 22 της προπαρατεθείσας αποφάσεως AETR, το Δικαστήριο έκρινε ότι η αρμοδιότητα της Κοινότητας για τη σύναψη διεθνών συμφωνιών μπορεί να απορρέει όχι μόνον από ρητές διατάξεις της Συνθήκης, αλλά και από άλλες διατάξεις της Συνθήκης και των πράξεων που εκδίδουν, στο πλαίσιο αυτών των διατάξεων, τα όργανα της Κοινότητας. Ειδικότερα, οσάκις, για την εφαρμογή μιας προβλεπόμενης από τη Συνθήκη κοινής πολιτικής, η Κοινότητα εκδίδει διατάξεις οι οποίες θεσπίζουν, με οποιαδήποτε μορφή, κοινούς κανόνες, τα κράτη μέλη δεν έχουν πλέον το δικαίωμα, ανεξαρτήτως του ατομικού ή συλλογικού χαρακτήρα της δράσεώς τους, να αναλαμβάνουν έναντι τρίτων χωρών υποχρεώσεις που θίγουν αυτούς τους κανόνες. Συγκεκριμένα, με την προοδευτική θέσπιση των κοινών αυτών κανόνων, μόνον η Κοινότητα είναι σε θέση να αναλάβει και να εκτελέσει, στο σύνολο του πεδίου εφαρμογής της κοινοτικής έννομης τάξης, τις υποχρεώσεις που έχουν αναληφθεί έναντι τρίτων χωρών. Εφόσον για την επίτευξη των σκοπών της Συνθήκης εκδίδονται κοινοτικοί κανόνες, τα κράτη μέλη δεν μπορούν να αναλαμβάνουν, εκτός του πλαισίου των κοινών οργάνων, δεσμεύσεις που δύνανται να θίγουν τους κανόνες αυτούς ή να αλλοιώνουν το περιεχόμενό τους.

41 Πράγματι, αν τα κράτη μέλη διατηρούσαν τη ελευθερία να αναλαμβάνουν διεθνείς δεσμεύσεις που θίγουν τους κοινούς κανόνες, η επίτευξη του επιδιωκόμενου από τους κανόνες αυτούς σκοπού, καθώς και η εκπλήρωση της αποστολής της Κοινότητας και η επίτευξη των σκοπών της Συνθήκης θα ετίθεντο σε κίνδυνο.

42 Το Δικαστήριο υπενθύμισε, μεταξύ άλλων, με την απόφαση της 5ης Νοεμβρίου 2002, C-472/98, Επιτροπή κατά Λουξεμβούργου (Συλλογή 2002, σ. I-9741), τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες μπορεί να θιγεί ή να αλλοιωθεί το περιεχόμενο των κοινών κανόνων από διεθνείς δεσμεύσεις και, συνεπώς, τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες η Κοινότητα αποκτά αποκλειστική εξωτερική αρμοδιότητα λόγω της ασκήσεως της εσωτερικής της αρμοδιότητας.

43 Αυτό συμβαίνει όταν οι διεθνείς δεσμεύσεις εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής των κοινών κανόνων ή, εν πάση περιπτώσει, σε τομέα που καλύπτεται ήδη σε μεγάλο βαθμό από τους κανόνες αυτούς, ακόμη και αν δεν υφίσταται καμία αντίφαση μεταξύ των κανόνων αυτών και των εν λόγω δεσμεύσεων (προπαρατεθείσα απόφαση Επιτροπή κατά Λουξεμβούργου, σκέψη 88).

44 Συνεπώς, όταν η Κοινότητα έχει περιλάβει στις εσωτερικές νομοθετικές πράξεις της ρήτρες σχετικές με τη μεταχείριση των υπηκόων τρίτων χωρών ή έχει απονείμει ρητώς στα όργανά της αρμοδιότητα για τη διεξαγωγή διαπραγματεύσεων με τις τρίτες χώρες, αποκτά αποκλειστική εξωτερική αρμοδιότητα τα όρια της οποίας καθορίζονται από τις πράξεις αυτές (προπαρατεθείσα απόφαση Επιτροπή κατά Λουξεμβούργου, σκέψη 89).

45 Το ίδιο ισχύει και όταν, ελλείψει ρητής ρήτρας περί εξουσιοδοτήσεως των κοινοτικών οργάνων για διεξαγωγή διαπραγματεύσεων με τρίτες χώρες, η Κοινότητα έχει προβεί σε πλήρη εναρμόνιση σε ορισμένο τομέα, διότι οι κοινοί κανόνες που έχουν θεσπιστεί κατ' αυτόν τον τρόπο θα μπορούσαν να θιγούν κατά την έννοια της προαναφερθείσας αποφάσεως AETR, αν τα κράτη μέλη διατηρούσαν ελευθερία διαπραγματεύσεως με τις τρίτες χώρες (προπαρατεθείσα απόφαση Επιτροπή κατά Λουξεμβούργου, σκέψη 90).

46 Όπως προκύπτει από τον τίτλο του και από τα άρθρα του 1 και 2, ο κανονισμός 3921/91 καθορίζει τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες μπορούν να γίνουν δεκτοί στις εσωτερικές μεταφορές εμπορευμάτων ή προσώπων διά πλωτής οδού εντός συγκεκριμένου κράτους μέλους οι κοινοτικοί μεταφορείς. Συγκεκριμένα, οι διατάξεις αυτές αφορούν αποκλειστικά τους μεταφορείς εμπορευμάτων ή προσώπων διά πλωτής οδού οι οποίοι είναι εγκατεστημένοι σε κράτος μέλος της Κοινότητας και χρησιμοποιούν πλοία ανήκοντα σε φυσικά πρόσωπα τα οποία έχουν την κατοικία τους σε κράτος μέλος και την υπηκοότητα κράτους μέλους ή σε νομικά πρόσωπα που έχουν την έδρα τους σε κράτος μέλος και ανήκουν κατά πλειοψηφία σε υπηκόους κρατών μελών.

47 Η περιλαμβανόμενη στο άρθρο 6 του κανονισμού 3921/91 αναφορά στα δικαιώματα που πηγάζουν από τη σύμβαση του Mannheim δεν μπορεί να οδηγήσει σε διαφορετικό συμπέρασμα, καθόσον, όπως επισήμανε ο γενικός εισαγγελέας με το σημείο 58 των προτάσεών του, με την εν λόγω διάταξη η Κοινότητα λαμβάνει απλώς υπόψη τα δικαιώματα που απορρέουν υπέρ της Ελβετίας από τη σύμβαση του Mannheim.

48 Επομένως, ο κανονισμός 3921/91 δεν καθορίζει τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες μπορούν να γίνουν δεκτοί στις εσωτερικές μεταφορές εμπορευμάτων ή προσώπων διά πλωτής οδού εντός συγκεκριμένου κράτους μέλους μη κοινοτικοί μεταφορείς.

49 Δεδομένου ότι οι επίμαχες διμερείς συμφωνίες δεν εμπίπτουν σε τομέα που καλύπτεται ήδη από τον κανονισμό 3921/91, δεν μπορεί να γίνει δεκτό ότι θίγουν τον κανονισμό αυτό για τον λόγο που προβάλλει η Επιτροπή.

50 Επιπλέον, το γεγονός ότι ο κανονισμός 3921/91 δεν ρυθμίζει το καθεστώς των εγκατεστημένων σε τρίτες χώρες μεταφορέων που δραστηριοποιούνται στο εσωτερικό της Κοινότητας αποδεικνύει ότι η πραγματοποιηθείσα με τον εν λόγω κανονισμό εναρμόνιση δεν είναι πλήρης.

51 Συνεπώς, η Επιτροπή δεν δύναται να υποστηρίζει ότι η Κοινότητα απέκτησε αποκλειστική εξωτερική αρμοδιότητα, κατά την έννοια της προπαρατεθείσας αποφάσεως AETR, στον τομέα που διέπουν οι επίμαχες διμερείς συμφωνίες.

52 Υπό τις συνθήκες αυτές, η πρώτη αιτίαση πρέπει να απορριφθεί.

Επί της δευτέρας αιτιάσεως, που αντλείται από παράβαση του άρθρου 10 ΕΚ

Επιχειρηματολογία των διαδίκων

53 Με τη δεύτερη αιτίαση, η Επιτροπή υποστηρίζει ότι το Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου, προβαίνοντας στη διαπραγμάτευση, σύναψη, κύρωση και θέση σε ισχύ των επίμαχων διμερών συμφωνιών, μετά την έκδοση της αποφάσεως του Συμβουλίου, της 7ης Δεκεμβρίου 1992, περί εξουσιοδοτήσεως της Επιτροπής για τη διαπραγμάτευση συμφωνίας εξ ονόματος της Κοινότητας, έθεσε σε κίνδυνο την υλοποίηση αυτής της αποφάσεως και παρέβη, ως εκ τούτου, τις υποχρεώσεις που υπέχει από το άρθρο 10 ΕΚ. Συγκεκριμένα, κατά την Επιτροπή, η παρεμβολή των μονομερών πρωτοβουλιών ενός κράτους μέλους περιπλέκει αναπόφευκτα τη

διαπραγμάτευση, από την Επιτροπή, συμφωνίας εξ ονόματος της Κοινότητας, καθώς και την επακόλουθη σύναψη μιας τέτοιας συμφωνίας από το Συμβούλιο. Επιπλέον, η θέση της Κοινότητας αποδυναμώνεται κατά τις διαπραγματεύσεις με τις τρίτες χώρες, καθώς η Κοινότητα και τα κράτη μέλη της ενεργούν ασυντόνιστα.

54 Πέραν των επιχειρημάτων που εκτέθηκαν στη σκέψη 29 της παρούσας αποφάσεως, η Κυβέρνηση του Λουξεμβούργου υποστηρίζει ότι οι διαπραγματεύσεις των επίμαχων διμερών συμφωνιών διεξήχθησαν προ της 7ης Δεκεμβρίου 1992, ημερομηνίας κατά την οποία το Συμβούλιο εξουσιοδότησε την Επιτροπή να διαπραγματευθεί πολυμερή συμφωνία εξ ονόματος της Κοινότητας.

55 Εξάλλου, κατά την Κυβέρνηση του Λουξεμβούργου, η απόφαση του Συμβουλίου της 8ης Απριλίου 1994 αποτελεί, στην πραγματικότητα, νέα εξουσιοδότηση για διαπραγματεύσεις, η οποία αντικατέστησε την εξουσιοδότηση της 7ης Δεκεμβρίου 1992.

56 Τέλος, η Κυβέρνηση του Λουξεμβούργου τονίζει ότι δήλωσε διατεθειμένη να καταγγείλει τις επίμαχες διμερείς συμφωνίες άμα τη ενάρξει ισχύος πολυμερούς συμφωνίας σε κοινοτικό επίπεδο.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

57 Το άρθρο 10 ΕΚ επιβάλλει στα κράτη μέλη την υποχρέωση να διευκολύνουν την Κοινότητα στην εκπλήρωση της αποστολής της και να απέχουν από κάθε μέτρο που δύναται να θέσει σε κίνδυνο την επίτευξη των σκοπών της Συνθήκης.

58 Αυτό το καθήκον ειλικρινούς συνεργασίας είναι γενικής εφαρμογής και δεν εξαρτάται ούτε από τον αποκλειστικό ή όχι χαρακτήρα της οικείας κοινοτικής αρμοδιότητας ούτε από ενδεχόμενο δικαίωμα των κρατών μελών να αναλαμβάνουν υποχρεώσεις έναντι τρίτων χωρών.

59 Συναφώς, πρέπει να υπομνησθεί ότι το Δικαστήριο έχει κρίνει ότι τα κράτη μέλη υποχρεούνται να τηρούν ιδιαίτερες υποχρεώσεις δράσεως και αποχής στην περίπτωση κατά την οποία η Επιτροπή έχει υποβάλει στο Συμβούλιο προτάσεις οι οποίες, μολονότι δεν έχουν υιοθετηθεί από το Συμβούλιο, αποτελούν το σημείο αφετηρίας για συντονισμένη κοινοτική δράση (βλ. απόφαση της 5ης Μαΐου 1981, 804/79, Επιτροπή κατά Ηνωμένου Βασιλείου, Συλλογή 1981, σ. I-1045, σκέψη 28).

60 Η έκδοση μιας αποφάσεως η οποία εξουσιοδοτεί την Επιτροπή να διαπραγματευθεί πολυμερή συμφωνία εξ ονόματος της Κοινότητας σηματοδοτεί την έναρξη συντονισμένης κοινοτικής δράσεως σε διεθνές επίπεδο και συνεπάγεται, ως τέτοια, αν όχι καθήκον αποχής εκ μέρους των κρατών μελών, τουλάχιστον υποχρέωση στενής συνεργασίας μεταξύ των κρατών μελών και των κοινοτικών οργάνων, προκειμένου να διευκολυνθεί η εκπλήρωση της αποστολής της Κοινότητας, καθώς και να διασφαλισθεί η ενότητα και η συνοχή της διεθνούς της δράσεως και εκπροσωπήσεως.

61 Εν προκειμένω, είναι σαφές ότι, μετά την έκδοση της αποφάσεως του Συμβουλίου της 7ης Δεκεμβρίου 1992, με την οποία η Επιτροπή εξουσιοδοτήθηκε να διαπραγματευθεί πολυμερή συμφωνία εξ ονόματος της Κοινότητας, το Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου προέβη, χωρίς προηγούμενη συνεργασία ή διαβούλευση με την Επιτροπή, στη διαπραγμάτευση, σύναψη, κύρωση και θέση σε ισχύ των επίμαχων διμερών συμφωνιών.

62 Η διαβούλευση με την Επιτροπή ήταν κατά μείζονα λόγο επιβεβλημένη, καθόσον η Επιτροπή και το Συμβούλιο είχαν συμφωνήσει να εφαρμόσουν, ως προς τη διαδικασία διαπραγματεύσεως της συμφωνίας αυτής, τους κανόνες συμπεριφοράς που περιλαμβάνονται σε συμφωνία κυρίων που προσαρτάται στην εξουσιοδότηση για διαπραγμάτευση της 7ης Δεκεμβρίου 1992 και προβλέπουν στενή συνεργασία μεταξύ της Επιτροπής και των κρατών μελών. Συναφώς, ο τίτλος ΙΙ, σημείο 3, στοιχείο δ', της συμφωνίας κυρίων ορίζει ότι «[κ]ατά τη διάρκεια των διαπραγματεύσεων, η Επιτροπή εκφράζεται εξ ονόματος της Κοινότητας, ενώ οι αντιπρόσωποι των κρατών μελών παρεμβαίνουν μόνον εάν τους ζητηθεί από την Επιτροπή» και ότι «οι αντιπρόσωποι των κρατών μελών αποφεύγουν κάθε ενέργεια που ενδέχεται να παρεμποδίσει την Επιτροπή στο έργο της».

63 Μολονότι είναι πιθανόν, όπως υποστηρίζει η Κυβέρνηση του Λουξεμβούργου, ότι οι διαπραγματεύσεις για τη συμφωνία με την Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Τσεχίας και της Σλοβακίας είχαν αρχίσει προ της εκδόσεως της αποφάσεως του Συμβουλίου της 7ης Δεκεμβρίου 1992, οι επίμαχες διμερείς συμφωνίες υπογράφηκαν και κυρώθηκαν μετά την ημερομηνία αυτή.

64 Εξάλλου, από κανένα στοιχείο της δικογραφίας δεν προκύπτει ότι η απόφαση του Συμβουλίου της 8ης Απριλίου 1994 αποτελεί νέα εξουσιοδότηση για διαπραγμάτευση, η οποία αντικαθιστά αυτήν της την 7ης Δεκεμβρίου 1992. Προκύπτει απλώς ότι η απόφαση αυτή είχε ως σκοπό να αποσαφηνίσει και να συμπληρώσει την εντολή που είχε δοθεί στην Επιτροπή το 1992.

65 Τέλος, όπως επισημαίνει ο γενικός εισαγγελέας με το σημείο 76 των προτάσεών του, το γεγονός ότι η Κυβέρνηση του Λουξεμβούργου δήλωσε διατεθειμένη να καταγγείλει τις επίμαχες διμερείς συμφωνίες άμα τη ενάρξει ισχύος πολυμερούς

συμφωνίας δεσμεύουσας την Κοινότητα δεν αποδεικνύει την τήρηση της προβλεπόμενης από το άρθρο 10 ΕΚ υποχρεώσεως ειλικρινούς συνεργασίας.

66 Από τα προεκτεθέντα προκύπτει ότι το Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου, προβαίνοντας στη διαπραγμάτευση, σύναψη, κύρωση και θέση σε ισχύ των επίμαχων διμερών συμφωνιών, χωρίς προηγούμενη συνεργασία ή διαβούλευση με την Επιτροπή, παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από το άρθρο 10 ΕΚ.

67 Επομένως, η δεύτερη αιτίαση είναι βάσιμη καθ' ό μέρος επισημάνθηκε με την προηγούμενη σκέψη.

Επί της τρίτης αιτιάσεως, που αντλείται από το ασυμβίβαστο των επίμαχων διμερών συμφωνιών με τον κανονισμό 1356/96

Επιχειρηματολογία των διαδίκων

68 Με την τρίτη της αιτίαση, η Επιτροπή υποστηρίζει ότι η διατήρηση, μετά την έκδοση του κανονισμού 1356/96, των διατάξεων των επίμαχων διμερών συμφωνιών που προβλέπουν τη δυνατότητα των νηολογημένων στις εν λόγω τρίτες χώρες πλοίων να παρέχουν, κατόπιν ειδικής άδειας της αρμόδιας αρχής, υπηρεσίες μεταφοράς διά πλωτής οδού μεταξύ του Μεγάλου Δουκάτου του Λουξεμβούργου και άλλων κρατών μελών της Κοινότητας είναι ασυμβίβαστη με τα άρθρα 1 και 2 του εν λόγω κανονισμού, καθώς και με τον γενικό σκοπό του.

69 Συγκεκριμένα, κατά την Επιτροπή, οι επίμαχες διμερείς συμφωνίες, επιτρέποντας τη μονομερή χορήγηση, εκ μέρους του Μεγάλου Δουκάτου του Λουξεμβούργου, δικαιωμάτων προσβάσεως ή, έστω, τη διατήρηση, εκ μέρους του εν λόγω κράτους μέλους, του δικαιώματος να χορηγεί μονομερώς δικαιώματα προσβάσεως, σε πλωτές συνδέσεις στο εσωτερικό της Κοινότητας, σε μεταφορείς που δεν πληρούν τις προϋποθέσεις του κανονισμού 1356/96, τροποποιούν, μονομερώς και χωρίς τον έλεγχο της Κοινότητας, τη φύση και το περιεχόμενο των κανόνων περί ελεύθερης παροχής ενδοκοινοτικών υπηρεσιών μεταφοράς διά πλωτής οδού όπως αυτοί καθορίζονται από το κοινοτικό δίκαιο. Κατά την Επιτροπή, είναι σαφές ότι οι μεταφορείς και οι ναυτιλιακές επιχειρήσεις της Τσεχίας, της Πολωνίας, της Σλοβακίας και της Ρουμανίας στις οποίες μπορούσε, κατ' εφαρμογήν των διμερών συμφωνιών, να χορηγείται άδεια για την εκτέλεση μεταφορών μεταξύ του Μεγάλου Δουκάτου του Λουξεμβούργου και των λοιπών κρατών μελών της Κοινότητας δεν πληρούν καμία από τις ως άνω προϋποθέσεις.

70 Η Κυβέρνηση του Λουξεμβούργου υποστηρίζει ότι ο κανονισμός 1356/96 οργανώνει τις μεταφορές διά πλωτής οδού μεταξύ κρατών μελών και ότι αφορά αποκλειστικά τους κοινοτικούς μεταφορείς, ενώ οι εγκατεστημένοι σε τρίτες χώρες μεταφορείς δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του ή διέπονται από άλλες κοινοτικές διατάξεις.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

71 Πρέπει να υπομνησθεί ότι κύριος σκοπός του κανονισμού 1356/96 είναι η πραγμάτωση της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών στον τομέα των πλωτών μεταφορών εμπορευμάτων ή προσώπων μεταξύ των κρατών μελών, με την κατάργηση όλων των περιορισμών ή διακρίσεων που υφίσταται ο μεταφορέας λόγω της ιθαγένειας ή του τόπου εγκαταστάσεώς του.

72 Κατά το άρθρο 2 του κανονισμού 1356/96, κάθε μεταφορέας απολαύει αυτού του καθεστώτος ελεύθερης παροχής υπηρεσιών μεταφοράς εμπορευμάτων ή προσώπων διά πλωτής οδού, εφόσον:

— είναι εγκατεστημένος σε κράτος μέλος σύμφωνα με τη νομοθεσία του κράτους αυτού,

— έχει στο εν λόγω κράτος μέλος άδεια να εκτελεί διεθνείς μεταφορές εμπορευμάτων ή προσώπων διά πλωτής οδού,

— χρησιμοποιεί για τις μεταφορικές αυτές εργασίες πλοία εσωτερικής ναυσιπλοΐας που είναι νηολογημένα σε κράτος μέλος ή διαθέτουν, στην περίπτωση κατά την οποία δεν είναι νηολογημένα, έγγραφο που πιστοποιεί ότι ανήκουν στον στόλο κράτους μέλους και

— πληροί τις προϋποθέσεις του άρθρου 2 του κανονισμού 3921/91, ήτοι χρησιμοποιεί πλοία που ανήκουν σε φυσικά πρόσωπα τα οποία έχουν την κατοικία τους σε κράτος μέλος καθώς και την ιθαγένεια κράτους μέλους ή σε νομικά πρόσωπα τα οποία έχουν την έδρα τους σε κράτος μέλος και ανήκουν κατά πλειοψηφία σε υπηκόους των κρατών μελών.

73 Όπως επισήμανε ο γενικός εισαγγελέας με τα σημεία 85 και 86 των προτάσεών του, μολονότι ο κανονισμός 1356/96 οργανώνει, υπέρ των εγκατεστημένων σε κράτος μέλος μεταφορέων, ένα καθεστώς ελεύθερης παροχής υπηρεσιών μεταφοράς διά πλωτής οδού μεταξύ των κρατών μελών της Κοινότητας, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι το καθιερωθέν από τον κανονισμό σύστημα δεν έχει ως αντικείμενο ή ως αποτέλεσμα να απαγορεύει στους εγκατεστημένους σε τρίτες χώρες μεταφορείς ή στα νηολογημένα σε τρίτες χώρες πλοία την παροχή τέτοιων υπηρεσιών μεταξύ κρατών μελών της Κοινότητας.

74 Εξάλλου, όπως υπογράμμισε ο γενικός εισαγγελέας με τα σημεία 87 έως 89 των προτάσεών του, οι επίμαχες διμερείς συμφωνίες δεν καθιερώνουν ένα καθεστώς ελεύθερης παροχής υπηρεσιών μεταφοράς εμπορευμάτων ή προσώπων διά πλωτής οδού μεταξύ κρατών μελών υπέρ των μεταφορέων της Τσεχίας, της Πολωνίας, της Σλοβακίας και της Ρουμανίας, αλλά προβλέπουν απλώς τη δυνατότητα των νηολογημένων στις τρίτες χώρες πλοίων να παρέχουν τέτοιες υπηρεσίες μεταξύ του Μεγάλου Δουκάτου του Λουξεμβούργου και άλλων κρατών μελών της Κοινότητας, σε αυστηρώς καθορισμένες περιπτώσεις και κατόπιν άδειας των αρμοδίων αρχών των μερών των λόγω συμφωνιών.

75 Επομένως, εν αντιθέσει προς την άποψη της Επιτροπής, οι διατάξεις των επίμαχων διμερών συμφωνιών δεν τροποποιήσαν ούτε τη φύση ούτε το περιεχόμενο των διατάξεων του κανονισμού 1356/96.

76 Υπό τις συνθήκες αυτές, η τρίτη αιτίαση πρέπει να απορριφθεί.

77 Λαμβανομένων υπόψη όλων των ανωτέρω σκέψεων, επιβάλλεται, αφενός, να αναγνωριστεί ότι το Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου, έχοντας διαπραγματευθεί, συνάψει, κυρώσει και θέσει σε ισχύ τις επίμαχες διμερείς συμφωνίες χωρίς προηγούμενη συνεργασία ή διαβούλευση με την Επιτροπή, παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από το άρθρο 10 ΕΚ και, αφετέρου, να απορριφθεί η προσφυγή κατά τα λοιπά.

Επί των δικαστικών εξόδων

78 Κατά το άρθρο 69, παράγραφος 3, πρώτο εδάφιο, του Κανονισμού Διαδικασίας, σε περίπτωση μερικής ήττας των διαδίκων, το Δικαστήριο μπορεί να κατανείμει τα έξοδα ή να αποφασίσει ότι κάθε διάδικος φέρει τα δικαστικά του έξοδα. Δεδομένου ότι η προσφυγή της Επιτροπής έγινε εν μέρει μόνο δεκτή, κάθε διάδικος πρέπει να φέρει τα δικαστικά έξοδά του.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (πρώτο τμήμα) αποφασίζει:

1) Το Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου, έχοντας διαπραγματευθεί, συνάψει, κυρώσει και θέσει σε ισχύ, χωρίς προηγούμενη συνεργασία ή διαβούλευση με την Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων,

— **τη συμφωνία μεταξύ της Κυβερνήσεως του Μεγάλου Δουκάτου του Λουξεμβούργου και της Κυβερνήσεως της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Τσεχίας και της Σλοβακίας, σχετικά με τις μεταφορές διά πλωτής οδού, η οποία υπογράφηκε στο Λουξεμβούργο στις 30 Δεκεμβρίου 1992,**

— **τη συμφωνία μεταξύ της Κυβερνήσεως του Μεγάλου Δουκάτου του Λουξεμβούργου και της Κυβερνήσεως της Ρουμανίας, σχετικά με τις μεταφορές διά πλωτής οδού, η οποία υπογράφηκε στο Βουκουρέστι στις 10 Νοεμβρίου 1993, και**

— **τη συμφωνία μεταξύ της Κυβερνήσεως του Μεγάλου Δουκάτου του Λουξεμβούργου και της Κυβερνήσεως της Δημοκρατίας της Πολωνίας στον τομέα της εσωτερικής ναυσιπλοΐας, η οποία υπογράφηκε στο Λουξεμβούργο στις 9 Μαρτίου 1994,**

παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από το άρθρο 10 ΕΚ.

2) **Απορρίπτει την προσφυγή κατά τα λοιπά.**

3) **Η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και το Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου φέρουν τα δικαστικά έξοδά τους.**

(υπογραφές)